51032

EGYETEM

SZÉPIRODALMI MŰVÉSZETI ÉS EGYLETI FOLYÓIRAT

ÚJ EGYETEM

Szépirodalmi, társadalmi, müvészeti és ifjusági folyóirat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 10. Telefon-sz. 488.
Megjelenik minden hónapban háromszor: 1, 10. és 20-ik napjain.
Előfizetési ára: Egész évre vidéken 8 kor., helyben 7 kor.
Egyes száma 20 fillér. Kapható a tőzsdékben.

Szerkeszti: SZEGEDY LAJOS.
Szerkesztőbizottság: Pálffy László, Gaal Alajos, Lévay József, Portik Andor.
Kiadóhivatali vezetők: Molitorisz Jenő, Károlyi József, Szilágyi Béla.

TARTALOM:

1. Cholnoky Viktor: Beszélő hegyek ... 1
2. Andor Gyula: Asszony — leány, Könnyek ... 3
3. Nagyapó: Bobby generális ... 3
4. Szegedy Lajos: Hegyi vihar ... 5
5. Kass Endre: Pennás Romeo ... 7
6. Orbók Attila: A dandy ... 9
7. Fotografus: Fiatal óriások arcképcsarnoka ... 12
8. Dr. Karácsonyi Aladár: Az öregbojtár ... 13
9. Szilaj: Krónika ... 14
10. Nádai Pál: A királyné imádságos könyve ... 14
11. Az Ügyvédjelöltek bálja ... 16
12. Szinház és Művészet ... 16
13. Szerkesztői üzenetek ... 16

NYOMATOTT: AZ „ERDÉLYI UJSÁG“ KÖNYVSAJTÓJÁN
KOLOZSVÁRT, DEÁK FERENC-UTCA 9. TELEFON 696.

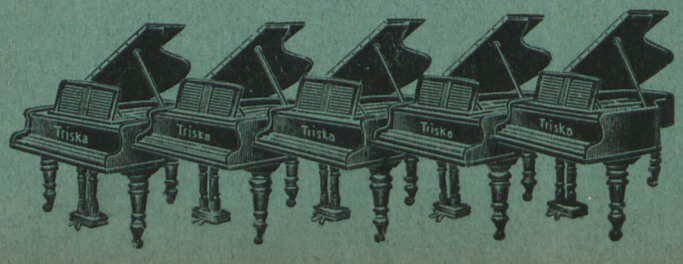

Zongorák, Pianinók, Czimbalmok, mint elsőrendü gyártmányok legelőnyösebben vásárolhatók és bérelhetők **Triska J.** hirneves zongoratermében **Kolozsvár, Berde M.-u. 14.** Alapittatott 1870. Hangolásokat és javitásokat szakszerüen végez. Szakképzett hangolót vidékre is azonnal küld.

Dr. APÁTHY ISTVÁN
hagyatékából 1922.

II. évfolyam Kolozsvár, 1911 január 10. 2. szám

ÚJ EGYETEM

Beszélő hegyek.

Irta: Cholnoky Viktor.

A regés őskorban és a napfényes ókorban, amikor még a királyok is olyan boldogak voltak, hogy pásztorok is lehettek, az emberek értették a természet szavát. Nemcsak meghallották, hanem meg is értették azokat a hangokat, amelyeken beszél a fa, a patak, az erdő, a tenger, a völgy susogása és a hegy ékhója. Még talán a csillagok szavát is értették. Azért népesült be akkor istenségekkel az egész világ. A vizben nereidák és tritonok laktak, a sziklazátonyokon szirének, az erdőben drüádok, a hegyek lankáin, meg fent, a magas hegyormokon az oreádok, a berkekben szatirok és nimfák. És megkoronázta ezt az istenvilágot az Olimposz napfénytől és villámtól sugáros teteje.

Aztán eltértek lassankint az emberek a természettől és elsiketült a fülük a természet hangjai iránt. Ennek az első oka Róma volt, a disznóhuson táplálkozó őspuritánoknak ez a városa, amelyből menekültek, vagy számüzettek a költők, hogy helyet adjanak a természettől legtávolabb álló három mesterségnek, a politikának, a jogtudománynak és a katonai mesterségnek. Hellász derüjét Róma ölte meg, az istenek a naiv hit szépségéből Rómában változtak át az állami célszerüségek dogmáinak a képviselőivé. Csak ami hellénizmus meg tudott még maradni, a görög kulturán nagygyá fejlődött, de az elridegitő Rómában, az tartott meg a rómaiságban valami kapcsolatot a természettől. Igy készitette elő az egész természettelen középkort Róma.

A renesszánszban és a nagy fölfedezők tengerre való vágyakozásában tört ki azután megint az az örökös sóvárgás, ami az embert a természethez vonzza. De jött a reformáció is és mivel a vallás mindig politika is, tehát jött vele együtt a háboru. És az emberirtás kiölte a szivekből a természet szeretetét is, megértését is. Elsötétedett, elmesterségesedett megint a világ. Még a csillagokat is a horoszkóp kifundált, egészen mesterséges megszerkesztésére használták fel, műélet volt az emberek élete, eleven figurákkal való sakkozás az államtudomány és a verekedés müvészetből és esztétikából stratégiává, arcolay-á, várépitéssé szürkült át. Még a fákat és bokrokat is nyirták, hogy glédában álljanak, hogy odavesszen róluk épen az, ami a természet szerint való sajátjuk.

Ekkor aztán elhangzott végre Rousseau ajkáról a kiáltás; mert szinte kétségbeesett kiáltás volt az: „Retour au forét!“ Vissza az erdőbe. Sohasem az ember viszi előre a korát, hanem mindig a lassan, lappangva előkészült, már meglévő, de még föl nem bukkant uj korszak szül uj embereket, uj szavak megtalálóit. A Rousseau szava is tehát csak kifejezője volt a kor gondolkodásának. Mert elkezdődött már akkor mindenütt a természethez való nagy visszatérés. Amiből megszületik aztán a modern természettudomány és vele együtt az uj, egészen természet szerint való világlátás. Valami uj, pogányosan derült érzése a világnak. Mert nem igaz, hogy a tudomány, a dolgok valóságának az igazi megismerése pesszimizmust szül. A természet rendjének a megértése és a beléje való nagy belenyugvás a földi megelégedettséget jelenti.

Mindez ugy jut most az eszembe, hogy beszélnek megint a hegyek és mi megértjük ujra a szavukat. Csodálatosan szép dolog elgondolkozni azon, hogy a legnaivabb régi hit és megérzés, az igazi intuició egészen rokon az annyira ridegnek és legendatépőnek mondott mai természettudománynyal. A Jókai nagy és ezer följegyzésre érdemes jövőbelátása jut itt az eszembe: ő volt az, aki egyik elbeszélésében megjövendölte, hogy az Androméda ködében csillag fog teltünni. És talán tiz esztendővel az ő jövőbelátása után, csakugyan feltünt a csillag ott, az égi ködfolt közepén.

Es most megint beszélnek a hegyek is. És megértjük a szavukat. Lenn, a természetnek azon a klasszikus földjén, amelyet még a Catók, Cincinnatusok és egyéb hősei a mesterségesen

kifundált emberi erkölcstannak sem tudtak elridegiteni, ahonnan nem birta elüzni az oreádokat és plutonikus haragu kis földalatti istenségeket a pajzán Zeuszból államistenséggé merevitett Jupiter sem, lenn Itáliában az elmult héten két hegy beszélgetett egymással. Két, még mindig élőszavu hegy: az Etna és a Vezuv.

Az Etna az öregebb, férfikorból már deresedésre hajlik a feje. Engedi már, hogy ezek a tegnap felcserepedett gyerekek, az emberek — a hegyek életében az emberiség földi léte csak egy tegnapot jelent — felszántsák a széles, lusta csipejét, szőlőt ültessenek a bordáira és száz faluval népesitsék be a hátát, a mellét. Még a vasutat is engedi felkanyarogni magára, az Antikrisztusnak ezt a csodáját, amit egy, a Jókaiéhoz olyan rokon poétalélek, Lagerlöf Zelma álmodott el a természet és az ember uj össszetalálkozása szimbólumának. A feje őszbecsavarodott, hóval fedett, a lélegzete, az érverése lassu, talán már ütőérelbazaltozódása is van.

A Vezuv, az fiatal legény. Hiszen csak a mult héten, Krisztus után 79-ben rugta ki a pompéji csárda oldalát és verte be Herculanumban, meg Stabiaeben az összes ablakokat. Ami annál nagyobb virtus volt tőle, mert akkor még nem is volt a világon ablaküveg. A feje nem hideg, hanem még mindig forró, éjszakánkint még mindig belevilágit a saját göndör fürtjeinek a feketeségébe. És meg-megrázza sokszor hetykén az oldalát és ilyenkor biztatja az öcscsét, a Strombolit is, hogy csináljanak egy-egy görbe napot közösen. Valahányszor a Vezuv kitör, mindig megmozdul a Stromboli is.

És ez a pajkos, borág koronázta homlokú, fiatal legény, aki még a vérét is, mint tűzitalt kinálja az oldalán lakóknak, az elmult héten meghallotta a szomszédságból, hogy morog az öreg nagybácsi, megszólalt az Etna. Mert azután néha a hegyek Moltkeja, a „nagy hallgató“ is megszólal. De amikor megharagszik is valamiért, akkor is csak olyan öreges a harangja. Nem tüzet csóvál fel az égre, nem égő köveket szór az oldalán épült falvakra, talán már a dohányzásról is lemondott az öreg, mert hamuesőt sem szór bele abba a nagy hamutartóba, aminek Szicilia a neve, hanem csak a fulladt mérgü, lassan öregesen zsörtölödő lávát ontja magából. Még azt is úgy, hogy fontolva haladjon és csak a szántóföldeket, a szőlőt, a kerteket bünlesse meg azért, hogy felmásztak az oldalára, a városokat falvakat csak megfenyegesse, de el ne pusztitsa. Hanem a hangja, amivel az öreges mérgelődését kiséri, az azután rettenetes. Homérosz, a természet nagy hallója tudott csak ilyen üvöltést hallani a hősei torkából. Ricco professzor, az etnai obszervatórium igazgatója kénytelen volt otthagyni a helyét, nem azért, mert a tüztől, a kénköves gázaktól, vagy a lávától kellett volna félnie, hanem, mert beleörült volna abba, ha még tovább is hallja és hallgatja az Etna szakadatlan dübörgését.

Az az irtózatos hang, amely megrázta Calabriát, tulharsogta a Tirrhéni-tenger hullámainak a zúgását, visszaverődött Policastro sziklapartjairól és úgy jutott el Salerno felett a Vezuv figyelmes füléhez is. A Vezuv meghallotta, hogy beszélni kell. De vagy kevés volt a mellénye zsebében az aprópénz, vagy pedig fáradt még a minapi garázdálkodástól, amikor felrugta Castelrealet, nem tudott méltóan felelni az öregnek. De tisztelni kell a kort, tehát ő is cselekedett valamit, ami éppen tellett mostanában tőle: lerázta az oldaláról a funiculit.

„Andiamo“, mondta és mivel ő is igazán nápolyi ember, igy jött ki a száján a szó: „Jammo, jammo“. Halljátok a hegyek szép Luigiját? Aki azonban ezuttal azt mondta, hogy ne „in coppa“, ne fölfelé menjünk, hanem egy kicsit lefelé is. És lezuhintotta a funicolát, az oldalába kapaszkodó kötélpályát, elküldött egy pár embert hamarosan a pompéjiek után, azután pedig odakacsintott lángszemével a haragvó nagybácsi felé: „ugy-e, tüz nélkül is tudok valamit?“ És meg vagyok győződve róla, hogy elkezdte megint énekelni csak ugy befelé, magába a „Jammo“ pajkos dalát, hogy senki más nem hallotta meg, csak az Etna és megelégedetten dörmögött vissza rá.

FELVÉTELI HELY:
Malom-utcza 8.
Telefon 395. szám.

„UNIO“ GŐZMOSÓDA

FELVÉTELI HELY:
Laskai F. és Fia
czég, Kossuth Lajos-u.

Asszony — leány.

Az alkony hinti biborát
Az ódon háztetők felett,
Valahol egy szomorú asszony
Vár engemet . . . Vár engemet.

Futnék oda, a vérem üz
S lebir a büszkeség, a dac,
S kér egy leány, aki fehér még:
Ne menj, ne menj . . . te itt maradj!

Vergődő szívvel küzködöm,
A vérem vágyón megremeg,
Bússzemű Magdolna ne várj rám
Én nem megyek . . . én nem megyek.

Könnyek.

Kinek szemében könny gyöngye ragyog.
Fájdalmában nem árva, elhagyott,
Győz a gondok fekete seregén,
— Aki sirni tud, ó az nem szegény!

De jaj annak, ki könny enyhére vár,
S ami könnye volt, mind kisirta már,
S száraz szemekkel könnytelen mered,
Ki sirni nem tud, ó az elveszett!

Andor Gyula.

Bobby generális.

I.

Scott, a vasutkirály tenyerébe hajtotta feiét és gyémántgyűrűs ujjaival idegesen dobolt íróasztalán. A termekben zajtalanul dolgozott az ezerfejű gépezet, mely mozgásba hozta az United States legszövevényesebb vasutvonalát. A vasutkirály rezidenciájának párkányzatán és toronyóriásain csomósan futottak össze a kábelvonalak, s az acélsodronyokat mintha fehér prémmel vonták volna be: ellepte az első hó, karácsony hava. Szürke verebek csiripeltek az ablakpárkányokon, de ott, ahol a legnagyobb volt a bőség, senkinek se jutott eszébe, hogy morzsát hintsen a tél kis szükölködőinek.

Mr. Scott-ot nem gyötörték üzleti gondjai. A vasutkirály korlátlanul uralkodott a pénz birodalmában, s országok roppantak meg hatalmának súlya alatt. Sápadt arcának rendíthetetlen nvugalmát nem zavarta meg milliók hullámzása, nyert és vesztett csaták hire. Vasember volt tetőtől-talpig; csak a szive egyik zúgában buzogott meleg, piros vér, ide szorult minden emberi érzése, szánalma, gyöngédsége. És ebben a zúgocskában egyetlen fiának, a tiz éves Babbynak képét láthatta az emberismerő, akinek éles pillantása áthatolt fagyon, közönyön, vaspáncélon.

Mr. Scott életereje úgy működött, mint egy gyors, tüneményesen pontos és elmés villamos gépezet. Gyorsan határozott és cselekedett. Egy pillanatra megrögzítette gondolatait, s ez a pillanat felért más ember napi munkáiával. Pedig most jelentős munkát végzett, a legfontosabbat, üzleti gondoknál lényegesebbet. Arról elmélkedett, mivel lephetné meg karácsonyra egyetlen gyermekét s trónörökösét, akit csak úgy szeretett, mint a favágó a maga koplaló, didergő magzatját, mint a veréb a csipogó, tátogó fiókáját. Sőt annál is jobban, mert az irgalom, a gyöngédség, mely a jó emberben felaprozódik, az ő lelkében egyetlen heves, túláradó érzésben egyesült.

Megnyomta az íróasztalból pattanó kis gránátgömböt, mire a szögletben silbakoló szerecsenszobor szemgolyójából halaványzöld világosság szüremlett. Egy kis kék gömböt érintett meg ezután.

— Mr. Sims-et kérem! — szólt a belépő lakájnak.

Mr. Sims, a vasutkirály ügynöke, mozgékony, köpcös emberke volt. Ö intézte Mr. Scott magánügyeit, bizalmas rendcleteit.

— Mr. Sims! — folytatta Bobby édes apja — négy hét múlva karácsony lesz. Bobby ideges, rosszkedvű. Jellis tanár félti az egészségét. Nem tudok aludni, nem érdekel a munkám, semmi, semmi, Sims! Szeretném, ha Bobby kacagna, ha tapsolna örömében. Felforgatnám a világot, hogy új játékszert teremtsek elő. De a Fiamnak mindene van és semmije sincsen, amitől meg ne csömörlött volna. Mégis azt akarom, hogy olyan karácsonyi ajándékot kapjon, aminővel emberfia nem dicsekedhetik. Ön most beútazza az országot, ha kell, gyorsgőzössel Európába siet és megszerzi Bobby gyer-

Jegyzetek másolását és sokszorositását hibátlanul, tisztán, jutányos árban készíti a „RECORD“ gépirásmunka vállalat :: KOLOZSVAR, Deák Ferencz-utca 35. szám. Cégtulajdonos: CSISZÁR VIKTOR. Cégtulajdonos: CSISZÁR VIKTOR.

mekhadseregét. Száz kis katonát, gránátszínü uniformisban, granátos süveggel, kürtössel, dobosokkal, zászlótartóval. A fiukról én gondoskodom; a szülők kárpótlást kapnak, a zsoldot ön határozza meg. Közeledik karácsony napja, siessen, Sims!

Az ügynök nem szólt, nem kérdezett semmit. Egy pillanatig tétovázott még, azután egy piciny távírógép berregése hallatszott a dolgozószobában.

— Dolgom van, nem érek rá. Teljesitse megbizásomat! — szólt a vasútkirály és egy tollvonással megállitotta, más irányba terelte az ezerfejü gépezet mozgását.

II.

Karácsony után száz rongyos, izmos, pirospozsgás fiú vonult be Scotték erődjébe, egy váralakú, piros és fehér kockakövekből rakosgatott épületbe, melyet csinos kis bástyák öveztek s melynek négy sarkán karcsú torony emelkedett. A tornyok lőrésein rézágyúk torka meredt a gyárvárosra.

Igy sorozták két világrész szegény gyerekeiből Bobby generális hadseregét s csakhamar hirét zengték a furcsa ármádiának az amerikai ujságok is, dicsérve Scottot, a vasútkirályt, a szegény gyermekek édes apját, az árvák mentorát, a kis koldusok paradicsomát.

Pedig a gyermekhadsereg csak játékszer volt Bobby urfi eleven játékszere.

Csakhamar nagy hirre vergődött a piros mundéros ármádia.

Mikor Bobby megismerkedett társaival, egyszerre megdobbant a szive, friss vér keringett az ereiben. Bús fejét megemelte, keble feszült, izmai dagadoztak. A játékerőd tornyának lakói közt copfos kinai, fürge japán suhanc, telivér párisi s New-York sikátoraiból rekrutált yankeegyerek is akadt. Ezért hivták Bábel tornyának csiricsáré katonáiról. De fegyelem és rend volt a soknyelvü népség közt; tornatanitók gondoskodtak e fiuk testi neveléséről, jeles mesterek ápolták szellemüket, bimbózó tehetségüket. És Bobby, a szomorú egykedvü Bobby, együtt tanult a többivel, együtt egzercirozott a törpe haddal a gyakorlótéren, erdőn, mezőn, tornateremben. Ő osztogatta a jutalmakat, a csillagokat, vetekedett velük ügyességben, bátorságban.

Paradicsomflaskóknak hivták Bábel tornyának lakóit, de a paradicsomflaskók népszerüségét megirigyelte volna a világ minden ármádiája. Vérpiros nadrágjuk volt, sok ezüstsujtással, félrecsapott hetyke sipkájuk; dobosuk is volt, trombitásuk, muzsikusaik, akik ezüst fuvóhangszereken játszották a katonamarsot.

Egyszer tűzvész pusztított Scotték gyártelepén, a törpe hadsereg akkor állotta ki a tűzpróbát. Halálmegvetéssel rohant a gyerekhad a lángokba s egy füstbe temetkező emeletes ház padlásszobájából hosszú létrákon cipelték ki a fiuk egy szegény munkás három kis leányát, csecsemő gyermekét.

Azóta áldották Bobby generálist és pici katonáit messze vidéken.

Példás rend és fegyelem acélozta, regulázta meg Bobby brigádját. A fölösleget kigyomlálták, a salakot gondosan kiválogatták, szökevény is akadt, nem kergette senki. De a csapat törzse együtt maradt, együtt nevelkedett, s aki felesküdött a csillagos lobogóra, nem tágított többé, mert örök lánggal lobogott lelkében a kötelességtudás, az emberszeretet közös szelleme.

III.

Scott, a vasutkirály, Bobby édes atyja dehogy is gondolta volna, hogy a játékszerből valóság lesz, gyönyörű, példátlan intézmény, melynek egy nemeslelkű, fiatal tanító az apostola. Ezt a tanitót Smithnek hivták. Smith sokat szenvedett és küzködött az apostolok türelmével, lelkesedésével, a hittérítők buzgóságával; néger iskolában tanitotta a fekete rajkókat, kinai csapszékekben prédikált erényről és mértékletességről, mig Sims figyelme a gyerekhadsereg élére állitotta. És Smith elfogadta a meghivást.

— Nem megyek el idegen világrészbe, mikor itthon terjeszthetem a világosság, az igazság szellemét, hinthetem a magot, melyből tudás csirázik és megértés. Nem térítek meg vad népeket, hiszen itthon is szükség van a térités magasztos munkájára. És ez a munka áldásosabb, szükségesebb, sürgetőbb.

A missztonáriusok lángoló buzgalmával látott munkájához. Megismerkedett Bobbyval s megértette, hogy ez az egykedvü, bánatos gyermek az ellenséges terület, amit meg kell hódítania, ki kell kémlelni. A vasutkirály pénzbirodalmában Bobby parancsol, a milliók urának ő a zsarnoka.

Karácsony estéjén, amikor együtt volt a gyermekhadsereg Bobby brigádjának első karácsonyán, amikor Bábel tornyában szomorúan ődöngtek Bobby pirosmundéros katonái, Smith elvezette a kis generálist táborába:

A világhirü Kobrak-cipőgyár főlerakata

Dukesz Sándor Utódánál kapható

Egyetemi Kör igazolvánnyal ellátott tagjai öt százalék árkedvezményt élveznek! ::

— Jöjjön, Mr. Bobby, megmutatom önnek uj játékszerét, a legszebb, legtökéletesebb játékszert, az eleven játékot, a pojácezredet, amely ugy forog, ugy táncol majd, ahogyan ön akarja. Eltörheti, elronthatja, mint a játékos gyermek a fabábuját. De a maga játékszerének lelke van és éppen ez a csodás, ilyen a tündérek birodalmában sincsen. Őrizze meg, ápolja a lelkét, kis uram. Érzékeny kis gépezet ez, vigyázzunk, hogy piszok ne rutitsa, szanny be ne lepje, mert megreked, tótágast áll a gépezet. Szereti a Mesét, Mr. Bobby? Hát elmondom az abbesszíniai király egyetlen fiának történetét. Volt egyszer, hol nem volt Abesszíniában egy izzó nagy sivatag, melynek arany volt a fövenye, de az arany tüzesen világított, perzselte a szegény ember saruját. A sivatag közepén lakott a varázsló, enyhet adó pálmaliget rejtekében, forrás partján, ahová enyhülni jártak a szomjas vándorok, a sinylődő bélpoklosok és szenvedők. Ez a hires varázsló volt a kis abesszíniai kir ly keresztapja.

És mert a varázsló tudós, hatalmas férfiu volt, a kis abbesszíniai király is elzarándokolt hozzá a sivatagba s négy turbános rabszolga vitte a gyaloghintaját. Talizmánt kért a király a varázslótól s bár az öreg Mahmud a szegények gyámolitója volt, a királynak is adott orvosságot, talizmánt:

— Ime a büvös pálcám! — szólt a tudós férfiu. — Látod a rovátkákat, látod a büvös betüket a zöld rovásokban?... Ez a próféta parancsa, ezt fogadd meg, ha betegség bánt s égen-földön teljesülni fog a te akaratod.

— Nem látom, Mahmud! — panaszolta Abesszínia királya. — A rovásban nincs betü. Valami zöld ákom-bákom táncol a szemem előtt, de nem tudom elolvasni. Arkánumot kértem, mely boldogságot, enyhülést ád, mert ezer kétség bánt, oh Mahmudom? S te játékszert adtál, rovátkás botot, melynek rejtelmeit meg nem fejthetem.

A próféta mosolygott:

— Térj vissza országodba, ó királyom és fejtsd meg a próféta szavát. Ha kétség bánt, ha gonosz szellemek dúlnak benned, suhints a pálcáddal s a próféta parancsa szólaljon meg a lelkedben.

Az abesszíniai király megfogadta Mahmud tanácsát. S valahányszor büvös pálcájával suhintott, a titkos irás megszólalt lelkében, a zöld ákombákomok megelevenedtek s a titkos irás irgalomról, szeretetről prédikált. Az abesszíniai király lelkébe pedig édes nyugalom szállt és forró homlokát szerecsen angyalkák legyezgették.

Bobby generális elmélyedve hajtotta le szőke gyermekfejét. Beléptek a kaszárnya kapuján, belopództak a hálótermekben, ahol lihegve, nyugtalanul aludtak a kis regruták. Az egyik nyoszolyáról sóhaj, nyöszörgés hallatszott. Egy cigányképü kis fiú vergődütt a katonás, kemény ágyon és pátnája nedves volt könye hullásától.

— Anyám, édes anyám... — sóhajtotta keservesen.

— Az anyját siratja! — sugta Smith. — Newyork sikátorain szedte fel Mr. Sims; árva fiú, anyja munkásnő volt, a gép elragadta, meghalt...

És Bobby, a kényes, fásult Bobby a cigányképü kis fiúhoz lépett, átkarolta a szenvedő gyermeket, megcsókolta homlokát és vigasztalta, csititotta szép szóval, édes igérettel:

— A testvéred leszek, Jim, pajtásod, játszótársad. Ne félj, Jim, jó dolgod lesz, igérem... Én vagyok Bobby generális...

Jim mosolygott, megszoritotta Bobby karját és csöndes álomba szenderült.

— — — — — — — — — — — — — — — —

— Nem féltem már Bobby generális hadseregét! — szólt Smith, mikor kisurrantak a teremből.

— A varázsbetük! — suttogta Bobby generális és nyugodt, szép karácsonyéjszakája volt. Odakint angyalok muzsikáltak és édes békesség honolt a lelkében.

Ha jó kedvem lesz gyerekek, sok mesét mondok még Bobby generális törpe hadseregéről. **Nagyapó.**

Hegyi vihar.

Irta: **Szegedy Lajos.**

A zuzmarás, havas úton
Darócruhás oláh paraszt megyen
A városnak jelenteni,
Hogy rettentő vihar volt a hegyen.
Eggy vén ember
Cammog lassan,
Fel-fel harsan
Nyoma alatt
Az elmaradt
Mély hótenger

Nagy Jenő fogműtermét Jókai-utca végére helyezte át!
Készit fogakat részletfizetésre is!

Hogy fogyni kezd a távolság,
Lenn a völgyben népes város várja,
Tengernyi sok épületsor,
Gyors emberek rajként nyüzsgő árja.
Tovább baktat,
Útat törvén,
S hol a törvény
Igazat mér
És számon kér,
Bekopogtat.

„Mi baj, öreg? — kérdik tőle,
Síránkozik: ‚Semmi, semmi . . .
Vihar volt a hegyek között:
Anucának koporsót kell venni . . .‘
Mély csönd támad,
Feszül a húr,
Szem szemet szúr:
„Mond csak öreg,
Ki ölte meg
Anucádat?!

A nagy vihar?! — Ámitsz öreg,
Mindig becsületes ember voltál,
Nehéz dolog a hazugság,
Igazat vall, nézd itt áll az oltár.
Hajad fehér,
Ha nem vallasz,
Nem ment meg az,
Időd kevés,
A büntetés
Úgyis elér.“

Most újra csönd, síri mély csönd,
Nyög az öreg görnyedten, megtörten:
Anuca a leányom volt,
Hamis, szörnyű vád az, hogy megöltem.
Távol voltam
Kenyér végett,
Hol szén égett,
S hogy megjövék,
Irgalmas Ég,
Úgy várt holtan.

Hóvirág volt az orcája,
Fehér virág, haja puha bársony,
Őzike volt, szelid, félénk,
Galamb, búgó galamb öreg hárson.
Hogy őriztem,
Hogy féltettem,
Hogy szerettem,
Óh, hogy óvtam
Rosszban, jóban,
Uram, Isten!

Jó domnulék azért jöttem,
Amit szegény fejem meg nem tehet,
Beszéljetek az Istennel,
Büntesse meg a vén gyilkos Teleț.
Betekintett
Szép kunyhómba,
Belopódzva
Kis bimbómra,
Anicómra
Csókot hintett.

Jó domnulék tegyétek meg,
Hát nem szóltok, nó jó, semmi, semmi...
Magam megyek az Istenhez,
De még előbb koporsót kell venni.‘
S a vén ember
Kimegy lassan,
Fel-fel harsan
Nyoma alatt
Az elmaradt
Mély hótenger.

Telefon 955. sz. **Naponta friss teavaj!** Telefon 955. sz.
SZOLCSÁNYI ERNŐ fűszer- és csemege-üzletében
Kolozsvárt, Monostori-ut 33. szám alatt!
Finom bonbonok, csemegék, hideg felvágottak, asztali- és pecsenye-borok a legjutányosabb árakban kaphatók! SZILÁGYI ELEONORA-féle likörök és rumok nagy választékban kaphatók!

Pennás Romeo.

I.

Ez bizony nagyon simplex, nagyon együgyü történet és én nem tudom, minek mesélem el. A Romeo halk, patriárchális történetét. A pennás Romeoét. Azért, akinek egyszer, maga sem tudta hogyan, mimódon, úgy huszonnyolc-huszonkilenc éves korában nagyot dobbant a szive.

Hogy megijedt tőle ez a szegény, furcsa ember. Mert mindez ideig nagyon csöndesen élt, mondhatni lomtárva került szivével, dolgozott önmagáért, a négy árván maradt hugáért, Nagyon zajtalanul éltek, lehet alattomosan munkálkodó vágyakkal, reményekkel, valami hittel, de nagy zavartalanságkan. Jártak a többi emberek között idegenül, csak egymásért, egymásban élő árvák, vércsék között félénken repkedő. szürke verebek.

Úgy keletkezett a dolog, hogy amikor egy nyári este elfáradt tagokkal, irodai monoton munkától homlokon verve ballagott haza, elsuhant mellette gyorsan, apró lépteklkel egy fehér arcú lány. A lány nagyon sietett és nagyon hamar eltünt, de ő sokáig ott állott azon az utcasarkon és nézett, nézett megzavarodottan a hársillatos messzeségbe. Ahot összeér az utca két szára, mint valami megakasztott álom. Ez a fehérarcú leány félig szomorúság, félig kiábrándító kacérság, de mindenképpen gyönyörű, karcsúan és idegesen finom lány volt.

Másnap is, harmadnap, negyednap is ott állott a sarkon és csodálkozott nagyon az ő hirtelen romeoivá vedlett prozelitaságán. Ő, aki soha életében nem hitt az ilyen bolondságokban és nem volt egyébb, mint egy kopaszodó félben levő, huszonnyolc-huszonkilenc éves pennás ember. Aki belesavanyodott, rövidlátóvá lett a betűbe, az irásba, az örökös hallgatásba, az egész ostoba céltalanságba. Hogy az ilyen nagyon komoly ember egyszerre esak megfeledkezzék mindezekről és az egész nagy komolyságáról. Hogy gondolatai örökösen ott tanyázzanak a félelmetesen meghangosodott szivdobogása mögött. Különös dolog volt. Néha mosolygott, sajnálkozott önmagán, máskor meg gőgösen eldobta a sercegő irodai tollat. de mindannyiszor és elejétől végig nagyon szerelmes lehetett.

Soha olyan ideges nem volt, mint aznap, amikor valami barátja elvitte magával a fehér arcú lányékhoz. Valakinek névnapja lehetett és sokan voltak együtt lányok, asszonyok, szépeket mondó, egészséges hangú ifjak. Ő pedig nem volt valami tökéletes szalonalak, ahogy ott ült az asztalnál hallgatva. Nagy, tollforgatáshoz szokott kezeivel, meggörbült, széles vállaival, némaságával. Hirtelen még kellemetlen érzést is kelthetett a világítóra bəretvált koponyája, nagy szálkájú, sárga bajusza, minden mozdulatára megcsillanó szemüvege. Nem volt valami tökéletes szalonalak mondom, de ha levette azokat az ördögien csillogó üvegeket, óriási, krisztusian barna szemei voltak. Valami megdöbbentő, mély, sötét árok keritette be őket, mint sokszor megtámadott, lángbaborult lovagvárakat.

II.

A délután eltelt és utána vaiami csöndesen erjedő, békés bizonyosság következett. Nem volt psichologus és mindent az arcból akart kiolvasni. Alapjában nyugodt, hamar meggyőződő természetét valahogy lekötözték ennek a délutánnak a bizalmassága s az utánna estéről-estére megismétlődő találkozások. Amikor a lányt mindig hazakisérte, Ezalatt ugy vette észre, mintha a leány hajlítható, puha egyéniségén általa vájt barázdák keletkeznének.

Igazi romeoi, gyermeki boldogság volt ez és roppant poetikus, szinpadra méltó ielenet lehetett, mikor egy hópelyheket sürün hullató téli este, egész váratlanul a leány lehúnyta szemeit és remegni kezdett. Ő pedig valódi Romeo módjára, gvöngédséggel, az égő, szomjas, három évtizedig majdnem eltikkadt ajkaival ájulásig szürcsölte a remegő piros száj, a lehunyt szemek mézét. Nem volt nagy psichologus és mindent az arcból akart kiolvasni. A leány arca pedig ragyogó és szüzies volt.

Vén bolond, megzavarodott gyermek lett belőle. Az irodában egész nap ugrándozott és sohasem gondolt másra, mint kalandos lovagregényekre, melyeket ő estéről estére átél, átálmodik. Elektromos megremegésekre, melyek ott tombolnak minden csók, minden ölelés mögött. Hihetetlen vén bolond lett. Még arra is rávetemedett, hogy megtanulja a nadrágvasalást. A hugai pedig csak kacagták jó ideig, de aztán valami sejtelmes megadással várakozni kezdtek.

ELSŐ ERDÉLYI BILLIÁRD-GYÁR DÁVID F.-UTCA 3.

ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE!

!! Uj és használt billiárdokat állandóan raktáron tartok, csere és részletfizetéses üzletet kötök. Szakmába vágó munkákat vállalok, 3 napos jégtartályos jégszekrényeket állandóan raktáron tartok. Vidékre billiárd szerelőt küldök. Kizárólag hazai gyártmány. Szives pártfogást kér **Styaszny József.** !!

Az is lehet, hogy tudtak, vagy sejtettek mindent és ehhez csak egy kis megértés kellett volna, dehát leányok voltak, gonosz szemü, mindent megvizsgáló leányok és az idomtalan, vén bátyjok bolondságain a megbetegedésig kacagták magukat.

III.

Közben egészen prózai dolgok történtek. Eltelt egy hosszú esztendő és jöttek mások, akiknek szemüveg nélkül is elég jóllátó szemeik voltak. Elvégre Romeo csak egy szegény, négy hugát eltartó, kifáradt közhivatalnok volt és még hozzá bátortalan is. A lány szülei egy ideig csak várták szótlanul, hogy mi lesz mindebből. A lány maga pedig tökéletesen megérett, asszonyságra megérett hajadonná lett. Szóval itt is, ott is valami nyomasztó, utolsó pillanatok villamosságával telitett várakozás látszott. Ami pennás-kezű Romeonk pedig igaz, nagyon, nagyon szerelmes volt, dehát rosz psikologus is volt, négy hugát eltartó és bátortalan is volt. Különben is nagyon keveset gondolkozott azon, hogy vajjon mi és hogy fog következni. Úgy gondolta, ha ugyan egyáltalán gondolta, hogy neki minden kötelessége a nappali valóságot beilleszteni az éjszakai álmok koszorújába. Szép, illatos koszorújába.

Hanem a vén, templomos asszonyok, ott az utcában, nem azért voltak templomos asszonyok és vének, hogy megtagadják a hitüket. És akadnak azonkivül mindig hiszékeny, együgyű emberek, akik a sóhajokkal és fejcsóválgatással elejtett mende-mondáknak helyet és hitelt adnak. Gondolkoznak rajta, meg-megtódítják. S ezek közül sokan egyenesen a leány felé fordították a szemtelen, tudákos arcaikat:

— Mit akarsz te, mondd mit akarsz? Nincsen neked szemed, hogy lássad az egész aljasságot?

Ezek azonban a szelidhangúak, a kiméletesek voltak, mert a többiek minden habozás nélkül a szemébe mondták:

— Rosszul fognak végződni hé, azok a kapú alatti csókolódzások.

A lány nagyon megrémült, szégyelte is magát és sirva panaszkodott Romeonak, aki tehetlenül bámult és valami affélét motyogott csöndesen, erős meggyőződéssel, vágyakozva, hogy mindennek megjön a maga ideje, vége.

A házhoz, a leányhoz azonban járni kezdett valaki, aki nem volt álmaiba gubózott, vén alvajáró; inkább valami bőbeszédű, csinos külsejű és jó pénzű ifjú lehetett, aki természetesen nem is igen álmodozott, hanem házasságról, meg más efféle positiv értékü dolgokról beszélt. Persze erről rövid idő alatt mindenki tudott, csak romeo-szivü, szemüveges és huszonkilenc ves Timár Feri nem, mert hiszen nagy ellentmondásba keveredett volna önmagával; ha az orránál is tovább lát vala.

Ő csak élt, ujjongott és rakosgatta egymásra a csillogó álomkockákat, dörzsölgette a kezét és mondta, reménykedte: majd, majd! Ha nem lesz több adósság, elhelyezi a hugait. És más ilyen, eléggé komoly, de igazán bosszantó dolgokat.

IV.

Egy este pedig hiába várta a lányt és hiába várta a másik este is. Harmadnap pedig nem ment hivatalba, mert lázas volt, reszketett, nagyon fájt a feje. Hanem este mégis csak felkelt és kiment, hogy megálljon azon az emlékezetes utcasarkon. Ha azt akarta, hogy elmuljon a nagy láza, igen okosan tette, hogy kiment, mert még oda se ért ahhoz a félig homályos, félig sötét utcasarokhoz, amikor egyszerre nagyon fázni kezdett és a homloka hidegen verejtékezett. Más valaki, talán kacagva állott volna tovább. De ő, az ő félkegyelmű, vén lágyságával, tapasztalatlan, mindenről megfeledkezett szerelmességével sirni kezdett, mikor az utca tulsó oldalán, egy egymás karjába kapaszkodott emberpárt látott tovahaladni. Egy emberpárt, egymás karjába kapaszkodva, mindenről megfeledkezetten. Bizony, ami Romeonk csak sirva fakadt, amikor meglátta azt a fiatal karcsú lányt és ragyogó arcú, egészséges férfit. Kedve lett volna átrohanni a tulsó sorra, hogy mellettük elhaladva kalapot emeljen a lány előtt. Hogy lássa, hogy olvassa ki a szeméből, a tekintetéből nagy fájdalmát, keserüségét. De nem volt ereje hozzá. Az is elég gondot adott neki, ami most pedig mindennél fontosabb volt. Meggyőzni önmagát arról, hogy ő nem szerelemre való ember, hanem egy kopaszodó, nevetséges és hiszékeny napidijas. Aki valami őrült, ki tudja miből szőtt ábránd miatt megfeledkezett a hugairól.

A hugairól, akik lehet, hogy nagyon jól tudtak már mindent és talán félelemmel, reszketéssel nézték a maguk bizonytalan sorsát, de igen komolyan hallgattak és mosolygás nélkül, inkább megijedten, sajnálkozva sürgölődtek az ő lehajtott feje körül.

GOLDMANN J. ÁRUHÁZA
KOLOZSVÁR, KOSSUTH L.-U. 10.
:: („EGYETEMI KÖR“ ÉPÜLET.) ::

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Női és férfi divatraktár! Külön férfi szövet osztály! Dus választék! Öltönyök mérték szerint! Szolid, pontos kiszolgálás!
:: Egyetemi hallgatók előnyben részesülnek! ::

V.

Igen, igen. Ez nagyon szimplex, együgyű történet és igazán nem tudom minek meséltem el. De ki tehet róla, fáj, valahányszor magam előtt látom, ahogy ott állott szegény Timár Feri, az öreg napidijas. Szerelmesen, összetörten, kiábrándultan, azon a sötét utcasarkon.

Ott állott nagyon bambán, de pillanat alatt mindent megértve, mindent eltemetve. Szegény, szegény robotba tört, sárga bajuszos rövidlátó. Vénségére nagyot lobbant szomorú Romeo.

Akit eltemetett a savanyú tintaszag, a verejték, az élet. Élő, elvérző, krisztusi ember.

Kass Endre.

A dandy.

— *Dramolett egy felvonásban:* —

Irta: **Orbók Attila.**

(Folytatás.)

Tóni: Hogy közös vonásokat emlitsek . . . Például . . . No, igen, a kávéházi életben sem posványosodott el a lelkük. Az apának menekülnie kellett saját maga elől a mulatozások saját világába. S érdekes . . . Az idő valóban relativ fogalom. Mindenre ráért, mert hatalmas leleményességgel intézte a birtoka ügyét. — De nem lehet tagadni, léha volt az életmódja. Zseniális változatossággal rendezte a kalandjait. Egy héten csak egyszer-kétszer akadt néhány komoly órája, melyben tulzó természete nagyon sötét színben látta a világot, önmagát. Próbált elhatározásokat tenni, de a levertség órái után ujra kezdődtek a vig napok. Azért nem merném gyönge jellemünek nevezni. Olyan véralkat mellett, mint az övé, más ember ezer bűnbe esett volna, de neki csak hibái voltak. — Huszonhárom éves volt, mikor egy báli éjszaka után súlyos beteg lett. Mellhártyagyulladást kapott. Én kezeltem. Három hétig élet-halál között lebegett, de végül mégis lábraállt. Féltettem a világvárosi légkörtől s elküldtem üdülni a Tátrába. Tovább maradt ott, mint kellett volna és mikor hazajött, alig lehetett ráismerni. No, hiszen azért vig volt, mulatott, de dolgozgatni kezdett. Hirlapi cikkeivel hamarosan feltünt s egy év mulva Uzon megyéjében megválasztották képviselőnek. Jól sejtettem, — egy nő, egy fiatal leány alakitotta át az én betegemet. Egy igazi mimóza-lélek, a szép Szentirmai Katalin.

Radó: A nő, a nő . . . A férfi jobbik fele.

Tóni: Jobbik, ha jó. Katalin az volt. — Még a választás hónapjában elvette Orczi a leányt s négy éven keresztül boldogan élt vele. Mindenük meg volt, amit csak kivánhattak, mert nem kivántak többet, mint ami könnyüszerrel az övék lehetett. A természet egy szép fiúgyermekkel is megáldotta őket. Ismered. *(Rövid szünet.)*

Radó: És meghalt az anya . . .

Tóni: Az anya, a felesége . . . Az az ostoba Koháry kezelte! Külföldön voltam . . . Nem ismerte fel a bajt idejekorán. A temetést követő éjszakán Orczi agyonlőtte magát.

Radó: Szegény ember! Élnie kellett volna Tiborért. Mikor áldott jó feleségem meghalt, én is azt hittem, nem élhetem túl, de erőt adott a tudat, hogy van kiért éljek, a leánykám, az én kis Margitom. S talán már boldog is vagyok . . .

Tóni: Igaz, — igaz! Mégis ő úgy gondolhatta, hogy éppen a gyermeke jövőjéért hal meg. Félt, hogy a felesége halála után olyanná lesz, mint volt. — Ej, különben sohasem fogjuk ésszel felérni az öngyilkosok logikáját. Az bizonyos, hogy aki önkezével oltotta ki az életét, az nem tehetett másként. Hiába filozófálunk, ha nem tudjuk teljesen beleképzelni magunkat egy öngyilkos helyzetébe, gondolkodásába.

Radó: S ha igen, magunk is véget vetünk mindennek.

Tóni: Orczi azért nem tartozott az önző öngyilkosok közé, kik elhatározásuk után az érzéki éniségre sűlyednek. Bizarrul hangzik, de aki halni akar, az rendszerint csak azzal törődik, hogy msghaljon. — Szépen gondoskodott a fiáról, rendelkezett, elküldte a nagybátyjához. aztán dördült el a lövés. — Istenem, milyen különös is, mikor ezt a fiút magam előtt látom. Mintha az apja kelt volna ki sirjából. Egészen olyan s mintha a jellemében is volna hasonlatosság. Mégis talán zárkózottabb, homályos . . . Csak ne látnám már mindig egyedül bolyongani. Az apja példáját látom. Bár csak boldog lenne! Nagyon jó fiú!

Radó: Oh, a Tibor, a mi dandynk kitünő gyerek! Már annál is inkább hiszem, mert a leányomnak tetszik.

Tóni (felál): Tetszik?! — A bolondulásig szere-

Kizárólagos Kalapraktár **a „Kalap királyhoz“** **Kolozsvárt, Mátyás király-tér 17. sz.**

Legdusabb választék bel- és külföldi férfi és gyermek kalapokban, cylinderekben, sport- és vadászsapkákban. Speciális üzlet! A legolcsóbb határozott árak! — Vásárlásnál egyetemi hallgatóknak öt százalékos árkedvezmény adatik!

tik egymást! — Mit gondolsz, hiszen Margit már tizenhat éves?! Ma-holnap elviszik tőled.

Radó: Egy tizenhat éves leány aligha lehet komolyan szerelmes. Egyébként amig rajtam áll, húsz éves koráig nem adom férjhez. Ő pedig sohasem fog az én akaratommal ellenkezni, mert tudja, hogy egyedüli életcélom az ő boldogsága.

Tóni: Jó, jó, no, de ne ,elejtsd, hogy gyakran a szülők bölcsessége nagyobb szerencsétlenségbe sodorja a gyermeket, mint a saját balgasága.

Radó (egy kissé idegesen): Hidd el Tóni bácsi, nem illik fehér hajadhoz ez a „modern" felfogás.

Tóni: Éppen, hogy illik! Haladunk, fiam, haladunk. Az egyénnek is lépést kell tartani a korral s én versenyzem keményen. Csak annyit mondtam, hogy hogy néha, vagy gyakran. Nem szentírás. — Ám tessék . . .

Radó (ingerülten a szavába vág): Hát legyen . . ! Mondtam, hogy derék fiú, gavallér, ismert dandy! Mégis megeshetne, hogy evvel a derékségével tenné tönkre a leányom boldogságát!! Az öröklés törvényeiben hiszel, tudományos alapon gondolkozol, hát miért állsz olyan nagyon a pártjára?!

Tóni: No, jó! Csak ne ingereld fel magadat! Nem azért mondtam. Ha olyan a fiú, mint az apja, meglehetsz vele elégedve. Akkor nem üreslelkű ember. Hol találsz ezen a sártekén tökéleteset? Hiába mondja a biblia, hogy „Isten saját képére és formájára teremtette az embert". mert aztán kénytelen . . .

MÁSODIK JELENET.

Előbbiek, a dandy, majd Béla.

A dandy (huszonhat éves, magas nyúlánk fiatalember. Hosszú, hátrafésült fekete haja van, sötét szeme, világos-barna, angolosan nyírt bajusza. Bizonytalan nézésében, egy-egy mozdulatában némi aberáltságot vehetünk észre. Garten-partyra van öltözve, de ruházatában több az eredetiség, mint a sablonos divat. Például nem puha inget visel, hanem kcményített hófehér plasztron fedi nyitott mellét. A nyakkendője egy kis vérvörös szallag. — Egy kissé izgatott. Szokatlanúl halvány s vígsága erőltetett. Hirtelen vonja szét a kárpitot és a vivőrök gráciőzitásával meghajól):

Vagy tán igazabb az a mondás az ember saját képére és formájára teremté az Istent!

(Kölcsönös üdvözlések.)

Tóni (mosolyogva): Megint szellemes vagy, mint rendesen.

Radó: Az Isten hozta? — Hallotta, hogy a Bibliát citáltuk?

A dandy (célzással, halkan): Nem vagyok szent, de sebaj!

Radó: Már rég nem láttuk. Legalább most ne siessen el olyan gyorsan tőlünk, mint a multkor.

A dandy: Igaz, siettem s úgy jöttem, mintha mentem volna.

Tóni: A gyerekek a zongoraszobában vannak.

Radó: Egyébként honnét jön?

A dandy: A New-Yorkban voltam. A hindu Mabu-Nagi billiárd-mesterrel játszottam. Aztán hazafelé indultam, de mint rendesen, szándék maradt az erős akarat. Most itt lakom a körúton. Condoltam, már rég nem jártam erre, hát illő lenne: Bal falssal betértem, Azt niszem, Bélával karamból leszek.

Radó: Itt van Margitnál Gajári Ilonka — hát gondolhatja.

A dandy: Persze, — hogy Bélával szóljak, — Schopenhauert temetve, — a szimpátia hozzáfűzi. — Ilyen a kultur-szerelem.

Radó: Haragszik reá?

A dandy: Nem, csak úgy tartom: két lábon jár.

Radó: Nem értem?!

A dandy: Igazán — én sem.

Tóni: No, s mikor mentél legutóbb „furcsán" haza?

A dandy: Tóni bácsi, igazán mondom, részeg ember rég nem lépett a kezemre.

Radó: Szép és örvendetes. Fáradjon a zongoraszobába, ott megtalálja őket. Én megyek s Tóni bácsának megmutatom az új oltásokat. (*Tóninak.*) Gyere. — Mindjárt kinyittatom a hátsó kertajtót. (*Int a dandynek!*) A viszontlátásig! — *El az erkélyen keresztül.)*

A dandy (előbb meghajólt Radó előtt, aztán izgatottan megfogja a Tóni karját): Szólt már neki?

Tóni: Igen. A leány még nagyon fiatal . . . Légy türelmes . . .

A dandy: Jó! Ne is mondjon többet!

Tóni (aggódva): Hallottál valamit?

Dandy: Aesopus szamaráról — a mesét.

Tóni: Csak ne légy levert!

Dandy: Persze, furkosbottal senki sem vert le.

Tóni: Majd még beszélünk okosan. — Szervusz. *(El az erkélyen át.)*

SÁNDOR ÁGOSTON
uri divat-üzlete Kolozsvárt,
Mátyás király-tér, Unió-utca 2. sz.

Nagy választék kalap és fehérnemüekben, nyakkendők, keztyük, sport- és vadász-sapkák, lábszár-védők, esőernyők és botok, swätterek, pénz- és szivar-tárcák, solingeni zsebkések, kefék. — **Nagy választék női kézi táskákban! — Szolid és mérsékelt árak!**

Dandy (mereven maga elé néz, aztán alig hallhatóan susogja): Tönkretenném a Margit életét... A Margitét... *(Fáradtan símitja el haját homlokáról és a sakkasztalhoz lép. Lassan elmerül a figurák nézésébe.)* Ilyen az ember élete. Egy elhibázott lépés és a játszma veszve van.

Béla (csinos, huszonhároméves, szelidlelkű fiatalember. Sietve jön a baloldalról és őszinte örömmel üdvözli barátját): Bon jour, öreg! Láttalak az ablakból!

Dandy (Meg sem fordul. A sakktáblára mutat): Látod, ez semmi. Mint az én életem. Hát inkább lenne matt, vagy semmi sem! *(Megszorítja a Béla kezét)* Ha az enyém lehetne, meg lenne nyerve az élet.

Béla: Örült ám ő is nagyon. — Gyerünk. — Itt van Ilonka.

Dandy: Várj még egy kicsit!

Béla: Margitka vár téged! — *(Türelmetlenül.)* — Miért állsz? Ilonkát, — őket nem hagyhatom egyedül! — No, jöjj!

Dandy (hallgatva, bántó komolysággal néz Bélára. Aztán egy karosszék felé megy.)

Béla: Ugyan, — ugyan! Hát mondd hamar, mert megyek.

Dandy: Szertartásos vagyok, pózolok! Hát nem vádolsz meg? *(Leül.)*

Béla: Csak idegesítsz! — Ez a nagy komolyság...

Dandy: Igaz, rögeszmém mindent szép, méltó formában cselekedni. — Csodálod, hogy fáj, ha egyetlen barátomnak bizalmas mondanivalóm van s öt percért könyörögnöm kell neki. — Oh, külsőség az egész!

Béla (bűnbánó arccal áll előtte. Szeliden): Épp' azért, miért bánt?

Dandy: Hát nem külsőségekből áll az egész élet? — Hogy éljünk belső világban? — Meg szoktam adni mindennek a szép, díszes keretet s véremmé vált a szokás. Én csak addig vagyok képes cselekedni, élni, míg szépen tehetek s parfőmben élhetek.

Béla: Bocsáss meg. — Hogy hozzászóljak, hát csak gazdag ember élhet szépen.

Dandy: Éppen ezért útálom a nyomort, mely megtagadja sok embertől azt, ami a legszentebb: a szépet. Aki nem él szépen, bűnt el nem kerülhet s így a szegénység egy a bűnnel! — Akinek szivében fészkel a szép, az gyilkos sem lehet! — Pedig helyes filozófia, hogy a gyilkosság a legszentebb érzés, mert teljesen feléje emelkedtünk annak, akit megöltünk. De aztán jön a meghátrálás, a lelkiismereti furdalás, folyik a vér, tátong a seb!! *(Összerázkódik.)* Undoritó! — Ha nem rút, nem volna bűn.

Béla: Túlzott okoskodás. — Hol a haszon, mely a társadalomra háramlik, mikor ölünk?!

Dandy (elmosolyodik): Te szelid kis emberke! Többesbe mondod: ölünk. *(Újra visszaesik szomorú hangulatába.)* Igazad van; egészen megfelejtkeztem a társadalomról. Azt hittem, hogy csak ketten vagyunk a világon. De értem magamat, hisz mindig azt tartottam, hogy az egész élet reflexió-hintés lenne, ha mindenki előtt kitárnók bensőnket. — Olyan különösen érzem magamat, mikor te itt vagy velem s beszélhetek neked arról, amit a mások kiváncsi szeme elől eltakarok. — Ej! ördög! Kiváncsi szemek?! Hát ki az rajtad kívül, aki nem a dandyt látja bennem?;

Béla: Margit!

Dandy (mintha mélyen megilletődött volna, ijedten): — Gondolod? — Hogy ő lát világosan? — Tudja Isten, magam sem vagyok tisztában. — Úgy szeretném, hogy megértsen, de akkor azt kérdezem magamban, hogy mit, — mit? Én sem látom magamat világosan. — Talán olyan alávalóságok laknak bennem, de olyanok..!

Béla: Én is értelek; ő is.

Dandy: Hiszen, ha nagyon szeret, mindent megbocsátana! — Látom, akarna ismerni jól. De hiába! Hiszen nagyon fiatal leány, — gyerek.

Béla; Olyan kedves! — Annyi benne a természetesség!

Dandy (hirtelen, indokolatlan felnevet): A Fifin túladtam tegnap. Képzeld, még sírt is a kis ravasz!

Béla: Hamarosan. — Mikor is ismerted meg!

Dandy: Nem emlékszel? Tavaly nyáron Bécsben, a Ringen. Masamód leány volt. Akkor tetszett meg nagyon nekem, mikor a harmadik napon kivittem a Semmeringre. Sétáltunk, s elmerült nagyon az ábrándjaiba. Mondom neki: Fifi, fogadjunk, kitalálom, hogy miről gondolkozik! Elpirult és a kezemre ütött. Kijelentette: Szégyelje magát, szemtelen.

Béla: Egész müvelt kis leány.

(Folytatása következik.)

Layda Jenő
.. cukrászata ..
Kolozsvárt Mátyás király-tér 17.

Legdusabb választék mindenféle cukrászati különlegességekben, saját készitményü mindenféle cukorkákban. Egyetemi hallgatóknak vásárlásnál árkedvezmény. Kávéra legjutányosabban lehet előjegyezni.

Fiatal óriások arcképcsarnoka.

Dr. Karácsonyi Aladár.*

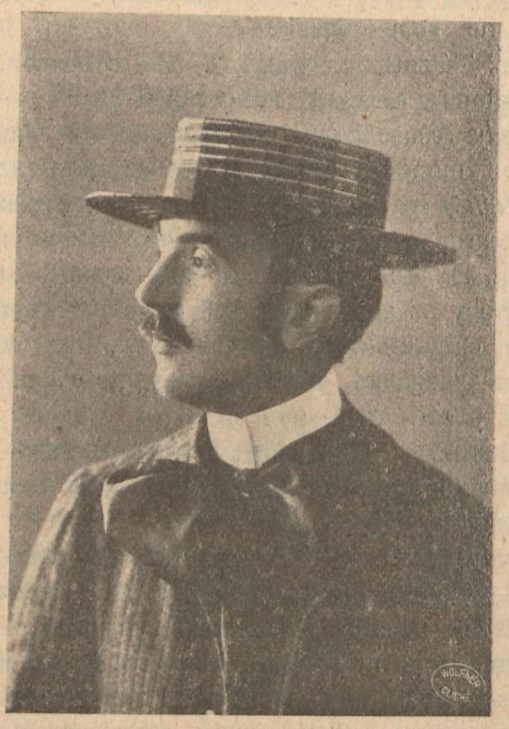

A Szinházi Ujság Vese Balambérja midőn megtudta, hogy kit hozunk ő helyette fiatal óriásaink között, epét hányt és két hamis tanu előtt kijelentette, hogy ez diszkvalifikálhatatlan eljárás, mert dr. Karácsonyi Aladár vagy egy cseppet sem fiatal, vagy nagyon fiatal, vagy olyan fiatal, mint amilyen óriás.

Aladár napján, vagy a karácsonyi számban való hozása talán még aktuális lett volna, ez utóbbi annyival is inkább, mert tulságosan hasonlit Pilátushoz az ábrázatja, különösen, mikor sakkozás után mossa a kezét.

Mi erre siettünk orvosi bizonyitványt keriteni, mely szerint Aladár igenis fiatal, megdönthetetlen argumentumok: a feje lágya stbbi, stbbi.

* Elevenen látható az Ügyvédjelöltek Báljában 1911 februárius 4-én.

Aequo animo mutatjuk be tehát a „pater familiást“ a türelmetlenül várakozó olvasó kisasszonynak, aki bizonyára igy sóhajt fel: Kár, hogy ez a szépen fésült fiatal ember, elfelejtette premiére alkalmával letenni a kalapot, pedig az alatt van valami izgató.*

Ifjúkort életadataiból csak egynehányat tudtunk megkaparitani, mert azok egyenesen az ókorba vezetnek vissza.

Ujabb ásatások szerint, a révi cseppkőbarlangban született, azonban nincs kizárva a Paradicsom sem.

Előszeretettel kúszott a fákra, kővet csiszolt, a nadrágot hátul fibulával kötötte össze, négykézláb mászkált. (Ezt ugyan éjfél után még mai nap is megteszi. *Az Ügyvédjelöltek Báljának szedője.)*

Miután pedig megismerkedett a rézzel, aranynyal és ezüsttel, elhatározta, hogy ügyvéd lesz. Nagyon szép tőle, hogy elhatározása mellett olyan hosszu ideig kitart. Ujabban erősebben meglátszik rajta a reneszánsz hatása. Nem is csoda, hiszen bejárta a félvilágot, igy p. o. Nagyváradon 7 évig tartózkodott, azonkivül álmában járt már Párisban is, sőt éppen ő volt az, aki a Grand Caffeban egy hajtásra megivott öt pohár pilseni sört. Rostandot egyenesen ő inspirálta a Chantecler megirására. Keleten szerzett tapasztalatairól pedig a Figaróban számol be.

Hát tehet ő arról, hogy Boccacio szellemét örökölte?!

Politikai pályája meseszerü. Beszédeivel a hallgatóságot állandóan feltüzelte és felizgatta, különösen az asszonynépet, akik p. o. Ugrán erővel képviselőnek akarták megválasztani, azon feltétel alatt, hogy vagy ő lessz a plebános a faluban, vagy elveszi feleségül az összes be-

* Hja! kérem most is influenziás vagyok. *Karácsonyi.*

Fenyő Herman ◎

Ékszerész és kinaezüst áru gyári raktára.
Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

Nász- és alkalmi ajándékoknak legolcsóbb bevásárlási forrása. — Kinaezüst árukból árjegyzék kivánatra ingyen. — Egyetemi ifjuság 5% árengedményben részesül.

csületes leányzókat, akiknek házasságot igért. Ó azonban megugrott. (Nem akarta felülmulni a török szultán mennyei birodalmát.) Egyéb kortes fogásairól pedig öreg Makabeusok negyvennyolc óta beszélnek.

A halhatatlanságot mindazonáltal kizárólag az Ügyvédjelöltek báljának rendezésével* fogja elérni.

Annyi bizonyos, hogy halála után szentek közé sorozzák: fagyos szentek közé!

Fotografus.

* Lásd ekörüli fáradalmát saját poémájában.

Az öregbojtár.

— Az ügyvédjelöltek bálja előtt. —

Én vagyok a legöregebb
Jelölt kincses Kolozsváron,
Az ügyvédi diplomáról
Lemondottam, nem is várom.

Gyerek hozzám sok fiskális,
Táblabiró több kortársam,
Szelid lettem, csendes, méla,
Mégis görbült már a hátam.

Voltam én is hetyke legény,
Ügyes, fürge ügyvédbojtár,
Kinek sokan jósolgatták:
„Önre, bizony, nagy jövő vár.“

Kéjelegtem a jelenben,
Önteltséggel, mosolyogva,
Szilaj évek, álmok, bálok,
Lcperegtek szépen sorba.

Nincs lelkemben keserüség,
Panaszra sem nyilik a szám,
Legyek még oly öregbojtár,
Rosszul teszi, aki megszán.

Van nékem egy kis világom
Eltemetve a szivemben,
Nem sötét gyász, csupa sugár
Ez a régmult, mely fellebben.

Valamikor én is jártam
A kopogóst, a körmagyart,
Izzó szivem forró szivet
Annyit kapott, mennyit akart.

Voltam én is báli fiu,
Pici bajszu, holló fürtü,
Ujjamon is volt már olykor
Finom, arany mátkagyürü.

De elgurult, elvesztettem,
Blanka, Margit, Annus, Emmi,
Ködbe borult, bájos emlék,
Szép matróna valamennyi.

Báli éjek sok szép lánya
Elfelejtett réges-régen,
Pedig több volt a táncosnőm,
Mint csillag a magas égen.

Angyaloknak bandájában,
Égben primás már Salamon,
Ha még élne megmondhatná:
Legény voltam a talpamon.

Kivilágos-kivirradtig
Szakadatlan szólt a zene,
Táncot jártam, kurjantottam,
Engem bámult a tánc terme.

„Elmult minden, nem jön vissza!“
Nem, nem igaz ez a mondás,
Fönix madár lett belőlem,
Megifjodtam, csak a kor más.

A jelöltbál hire, fénye
A lelkemet megragadja,
Nem fajult el a jelölt vér,
Fiu olyan, mint az apja!

Lemondásom, a nyugalmam
Lázzá, vágygyá csap most által,
Ifju jelölt lettem ujra,
Deres fővel, görbe háttal.

Báli ülés most a tanyám,
Oda járok minden kedden,
Vitatkozom a fiukkal,
Ujra naiv, bohó lettem.

Patronessek, védő urak,
Szép táncrendek, szép meghivók,
Báli zenész, színkör, jegyek
Értetek most harcot vivok.

Báli ujság, jelvény, zászló,
Kommunike, virág, szönyeg,
Kocsi, levél, sürgöny és boy,
Te adsz gondot, téged nyöglek.

Lótok, futok, mint az agár,
A félvárost bekocsizom,
De nem lankad, ujra erős
Ez a viharverte izom.

Vizitelek, bókolgatok,
Udvarolni is rávesznek,
Mosolyognak rám a lányok,
S én örülök az életnek.

Nem irigylem a fiskálist,
Aki komor s a pert bujja,
Vig élet a jelölt élet,
Bál a gondja, nincsen búja.

Ringatózom, álmadozva,
Mint bölcsőben a kis gyermek,
S elgondolom, hogy felettem
A sok évek el sem teltek.

Ha eljön a jelölti bál
Szivem ujra éled, remél:
Még sem vagyok olyan öreg,
Nem este meg szivem a tél.

Mi van bennem öreg, béna?
Megfestem a bajszam. hajam,
Odalépek egy leányhoz,
Hogy szerelmem majd bevalljam.

Oh, ha én is lehetnék oly
Szerencsés s egy igent kapnék,
Megáldana két kezével
Az a magas, jóságos Ég.

Sok-sok minden megváltozna,
Ha igy lenne és nem másképp,
Kivirulna a szivemben
Ez a havas, komor tájkép.

Sőt igérem, tán sikerrel
Még azt is csak majd kijárom,
Hogy leteszem az ügyvédit
És ügyvédné lesz a párom.

KRÓNIKA.

— Irta: Szilaj. —

A báloknak szezonja ugye már
Beköszönt,
Hoz a vig és jókedvű Karnevál
Bálözönt.
Ha zsebünkből telik
És birja lábunk a váltást
Ezután reggelig
Táncolhatunk bostont, csárdást.

Átélhetjük vigan a zord telet,
Átbizony,
Habár erőt vesz rajtunk, meglehei:
Viziszony.
Sebaj, Bachus apó
Borra szomjas pasasokat
Mig csak folyik a Pó,
Teli kupával hűn fogad.

Mostan még más örömhírt is mondok
Tinektek,
Kik drága hús miatt húztok-vontok
S fizettek:
A nagy „Mestert“ várom,
S ha jön Ujházi, sebtiben
Adnak húst ólcsóbb áron,
Mert lesz majd „marha!“ — bőviben.

A királyné imádságos könyve.

(Délután öt óra körül jár az idő és a klastrom kertjét szomorú őszi köd üli meg. A galagonyabokrok felett úgy lebeg ez a köd, mint egy tépett fátyol, amely szomorúságot hint maga körül. Már sötétedik és a nagy, sárga kőépület ablakain apró mécsek fénye villan ki a barátok celláiból. 1470-et irnak Krisztus születése után s ezek a barátok itt, e komoly épületben telve vannak áhitatos istenfélelemmel. De azonfelül a művészet és az újraéledt régi latin költészet tölti be magányos óráikat, Horatiusról, Virgilről beszélgetnek és vitatkoznak s mialatt régi könyveket másolgatnak, a képzeletük régen letünt korok aranyos tróntermeiben barangol. A scriptoriumban, az irószobában egy hosszú pulpitusnak támaszkodva két barát áll egymással szemben és beszélget. Hosszú kámzsájukból csak okos, élesmetszésü arcuk látszik ki. A fiatalabb, a fürgébb mozdulatú, akit Frater Heliodorusnak neveznek, sűrűn mártogatja nádból való kalamusát hol a piros miniumfestékbe, hol a kékbe, hol a tusstartó szarúba. Beszédes, villogó szeme, mosolygó arca nagy belső megelégedést árúl el. Vele szemközt áll a kissé szikárabb, idősebb Frater Theophilus. Ő nyugodtabb, hüvösebb kedélyü, egy kissé gúnyolódó és széles gesztusokkal beszél.)

Frater Theophilus: Még mindig a tizedik oldalnál tartasz, Heliodor? Ó, szegény királyné, aki ebből az imádságos könyvből fogod vétkeidet levezekleni, beh soká adatik tenéked bűnbocsánat!

Frater Heliodorus: Már megint gúnyolódó kedvedben vagy, Theophil. Azt hiszed, a kódex-másolás is olyan gyors munka, mint a tied, aki reggelenkint öszvéres kocsidra pattanva mégy ki a hegyek közé, keresni a gyógyító füveket és estére már párolod is őket nagy rézüstjeidben, elrakva belőlük az egészségnek oly kellemes sókat. Hát persze, az én munkám lassúbb valamivel. Már három napja festem ennek a lapnak nagy R kezdőbetüjét. Felső pitvarában már látszanak a várkastély bástyái és a sárkányölő Szent-György lova, alatta a sárkány, melybe a lovag beleszúrja lándzsáját. De mire végigvezetem a piros szőlőlombokat a lap szélén és elrejtem köztük a fehér, csókolózó galambokat, a pintyőkéket és a pelyhes kis kolibrikat s vékony arannyal megfestem a rózsák kelyhét, el fog telni ez a hónap. S te két hét múlva is azt fogod kérdeni: Még mindig a tizedik oldalnál tartasz, Heliodor?

Theophilus: Okos és biztos vagy a dolgodban, jó Heliodorus s ez tetszik nekem. De van valami, ami az időnél is drágább s ez az arany. Tudod-e, hogy immár a második tégely olvasztott aranyat kened a rózsák kelyhébe és a dárdák végébe?

Heliodorus; Tudom. És amire befejezem, elfogyasztok még vagy egy tucattal. De ne felejtsd el, hogy Istent dicsőítem, Theophil! S az ő dicsőségére minden arany kevés és minden myrha elenyésző. S ne felejtsd el, hogy egy királynénak készül ez a könyv,

Első erdélyi polgári **Lovagló kurzus már megnyilt**

Bővebb felvilágositással szolgál a tulajdonos, Schuller András Honvéd-utca 25. Telefon 905.

a ragyogó, fiatalos és szép Beatrixnek, akit a mi urunk és pártfogónk, a diadalmas Hollós király a minap jegyzett el magának hitvesül. Szabad-e fukarkodnom az arannyal? Vajjon ő fukarkodik-e az árával? Hiszen csak a minap vett meg egy brüsszeli missalet harmincharom aranyon.

Theophilus: Igen, de az Attavante mester műve volt. Kandelabereit, arabeszkjeit, iniciáléit mind maga festé és még bőrkötésén is álló három hónapig dolgozott, míg a sarokbronzokba, a kapcsokba, a pántokba sorra-rendre elhelyezte smaragdjait, közbe kipréselte a bőrön gyönyörűen összefonodó liliomait.

Heliodorus: Attavante . . . Ó, ha én valaha annyi ékesszólással tudnék beszélni a szinek lángoló nyelvén, mint ő. Látod, Theophil, te nem is hiszed, hogy álmatlan éjszakáimon hányszor kisért ő engem. Harmadéve láttam egy kódexét és annak a szineit hajnalban néha mintha odalehelné egy láthatatlan ajak az ablaktábláimra. Selyme, az a rózsaszinü lengő és habos selyem, napsütötéses délelöttökön mintha előttem suhogna . . . Olykor szinte megremegek az irószobában, mikor magam vagyok és utána kapok . . . Akkor elpirulok. Három ev óta igy játszik velem a láthatatlan Attavante . . .

Theophilus: Fiatal vagy és lobbanékony, Frater Heliodor. Haj, haj . . . valamikor én is elmerengtem a pogány Ovidius strófáin. Ma már csak a Bucolicáat mondom betéve, mikor a hegyek közt görnyedve gyüjtöm az édes füveket és a jótékony mentát s hajammal incselkedve játszik a zephyr. Valamikor te is meg fogsz öregedni, Heliodor. És meg fogod érteni, hogy a hiú pompánál üdvözítőbb a friss levegő, az áhitatos természet, az izes gyümölcs, a világ dolgaival való megbékélés és a csendes, szendergő álom.

Heliodorus: Igazad lehet. Te csillogó üvegpoharakban főzöd a természet ajándékait azoknak, akiknek testét a sorvadás gyötri, És közben szép, ragyogó palackokba rakod az élet bölcsességét is. Az elsőt elvesztegeted, az utóbbin a magad kedélyét és értelmét táplálod. De látod, én nem mulandót és nem egy-egy embernek valót gyüjtögetek, hanem az örök szépségnek, a művészetnek megnyilatkozásait. És vajjon nem ér-e tel az én munkám a tieddel? Ne vedd vetélkedésnek és illetlenkedésnek az én szegény akarásomat, Theophilus, de én azt hiszem, egy szép könyv a legnagyobb cselekedet, amit egy ember, rövid életén át, véghez vihet. A könyv a tökéletes befejezettség. Szavai gondolatot tükröznek és értelmünkkel játszanak. Hártyalapjai suhanása a múló napokat juttatja eszünkbe. Sorainak szabályos rendje valami nagy nyugodtságot áraszt a lelkünkbe. Lapiainak díszei: cirádái, lombozata, architrávjai és gyümölcsei, szarúja, melyből a derü ezer színes zománca árad, belopják egy sötét boltozott szobába, egy halovány kis kápolnába is a természet újjongását. Kötésének reliefjei, kovácsolt pántjai összekulcsolódó ornamenjei pedig azt mondják az olvasónak, aki áhítatos kézzel hozzányúl: Lovag, vesdd le a saruidat, hajtsd meg a fejedet, mielőtt e rácsos, díszes kaput átléped. Mert trónterembe lépsz . . . Mennyi harmónia és mennyi halhatatlanság van egy-egy ilyen könyvben! S te sajnálod tőle az arany tégelyeket . . .

Theophilus: Nem, Heliodorus. Nem az aranyat sokallom. Azt csak tréfázó kedvem szeszélyéből mondtam. Hanem van valami, ami drágább az időnél és drágább az olvasztott aranynál is. Ez az egészség. Hiszen te már is köhécselsz, ha hűvös a reggel odakünn. Mi lesz veled, ha annyit görnyedsz a könyveid felett?

Heliodorus: Hívságos beszéd . . . Hát semmi . . . El fogyk múlni, mint te és Frater Theobald és Prater Diodor és minden társunk és priorunk és ahogy a világ teremtése óta elmúlnak s megnémúlnak egy napon az emberek. De akkor is itt lesz a könyv: a királyné imádságos könyve. Ő bele fog temetkezni és ha belesírja a bánatát, úgy hogy megkönnyebbül tőle, ha beszélgetni fog a lapokkal, ha belejegyzi örömeit a levetek szélére, ha reménységet, megkönnyebbülését, vagy gyászt fognak neki hirdetni a sorok, egy pillanatra rágondol a szegény barátra, ki neki e könyvet ajánlá. Ha megnézi az első lap dedicatióját, eszébe jut a zsolozsma hangja, mellyel az ura karján az oltár elé lépett. Századok fognak elmúlni, királyi családok kihalni, világok elsülyedni, de közbe mindig akadnak majd hajadonok és királynék, akik hozzám egy-egy sóhajtást küldenek. És a világ egy évezred múlva is elragadónak fogja tartani játszi vonalaimat, gyöngéd színeimet és az én porladó szivemet, melyből mindez fakadt. Hát nem érdemes-e beleölnöm fiatalságomat a királyné imádságos könyvébe?

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

(Odakint egyre sűrűbb köd száll rá a csendes kertre. Nagyníha egy-egy barát papucsának koppanása hallatszik a tornác gránitkockáin. Olykor rézvödrök csattognak kúton. A kápolnában ekkor csöngettyű szólal meg, békességes csendet és ájtstósságot hirdetve az embereknek. Az Angelus. A két barát pedig szó nélkül kifelé indul. Csendesen, elgondolkozva és csak Heliodorus néz vissza az ajtóból lopva a nyitva felejtett könyvre.)

Nádai Pál.

Az Ügyvédjelöltek Bálja.

Felhivás az egyetemi hallgató urakhoz.

Az Erdélyrészi Ügyvédjelöltek Egyesülete 1911 február 4-én a szinkörben bált rendez. A háromszáztagu rendező-bizottság birokból, ügyvédekből, közjegyzőkből, hadbirókból, birósági jegyzőkből, joggyakornokokból, közjegyzőhelyettesekből és jelöltekből, jogi- és politikai doktorokból, ügyvédjelöltekből, nemkülönben egyetemi hallgató urakból alakult meg.

A bál rendező-bizottsága felkéri az egyetemi hallgató urakat, hogy a bizottságba mennél nagyobb számban lépjenek be. *A bálrendezői tagság díjjal nem jár*, csupán az Erdélyrészi Ügyvédjelöltek Egyesületébe kell belépni az illető joghallgató urnak rendkivüli tagnak évi *3 korona tagsági díjjal*. Az új tagokat dr. *Karácsonyi* Aladár egyesületi titkár (Hunyadi-tér 2. szám emelet) jegyzi be.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A szent liget.

Flers és Caillereh ezuttal az összes szinpadi „jó ötletek"-kel felfegyverkezve jöttek elhozzánk. A francia bohózatok közül egy sem foglalja magában akkora halmazát a jól kihasznált, sikerültnek minősített szinpadi tükköknek, az olcsó de jól kamatozó disznóságonak, mint ez a „Szent liget", amely tulajdonképen mindezek dacára vigjátéknak neveztetik. A szellemessége elvitázhatatlan, de legyünk őszinték. Kacagjuk, kacagjuk, de igazán unjuk mi már ezt a szellemességet, amelyben a klu szemmelláthatólag mégis csak a Zakuskin és Adrienne tánca. És, amely szellemességek, mint régismert melodiák csengenek füleinkbe. Unjuk már azt is, hogy a kolozsvári Nemzeti Szinházat, a hét legtöbb napján orfeumi nivóra sülyedt pódiumnak lássuk, amelyen tág tere nyilik az érvényesüléshez, nemcsak az olcsó vámú szinpadi termékeknek, hanem a még olcsóbb értékű szinészi rögtönzéseknek. És ne haragudjék senki, kevés olyan rögtönzés hagzik el a kolozsvári szinpadon, amelyet nélkülözni lehetetlen volna. „A szent liget" természetesen mulatságos estéket szerez a publikumnak. Valószinüleg állandóan műsoron marad. Van a publikumnak egy fajtája, amely csak a harmadik előadástól kezd megnézni egy darabot. Amikor már helyi vonatkozású humorosságokat hallhat. Mert kitünő szinházkedvelő, szinészt, szinpadot szerető jó publikuma van Kolozsvárnak.

A képzelt beteg.

Egy Moliére esétélye is volt a szinháznak. Nagy örömet szerzett volna a Moliére becsülőinek, aki végig nézte. nem hiszi el. Mert Moliére, szerencsétlenségére sohasem irt operettet, legkevésbé szánta operett-burleszkumnak az „Argan" alakját és történetét. Ezt ugyan *Faragó* Ödön valószinüleg nem hiszi el, amit egyáltalán nem volna hajlandó elhinni valakinek, hogy ő soha életében nem volt és nem lesz hivatva Moliére alakok ábrázolására. Amelyeknek a komikuma, a humora, a félszegsége nem a karzatnak szánt trükkökben csúcsosodik ki. Általában, az összes szereplők közül nagyon kevesen találták el a moliéri hangot. *Horváth* Panlán, *Gálosin* és *Kertészen* kivül talán csak *Nagy* Gyula, akinek pedig alig volt mondani valója.

Kass E.

—

A kolozsvári zenetársaság ez idei IV. nyilvános hangversenyét folyó hó 10-én tartotta meg Godowsky Lipót zongoraművész közreműkdésével. — Godowsky 1870-ben született Wilnában s már gyermekkora óta komponál és hangversenyezik. Később Amerikába ment, majd Párisba, ahol Saint-Saensnek volt tanitványa. Godowsky különösen Chopin müveiből ért el nagy feltűnést, melyek közül az etudeket frappáns kombinatiokban adta ki. Jelenleg Berlinben él.

Hangversenyét a Beethoven C moll variatiokkal és Brahms rhasodiával kezdette meg, melyeknek minden egyes részét igazán a legapróbb részletekig kidolgozva jutatta érvényre, Godowsky nagy művészetét teljes valójában csak a Chopin szerzeményei után ismertük meg. Maga a megtestesült finomság volt az, amit nekünk ezekben a Godowsky művészete nyújtott. Ezután mint zeneszerző mutatkozott be két szerzeményével. Az intermezzo scherzando erősen Chopin-izű, mig a a mazurka a modern felfogás mesterére vall. Pour la bonne bouche, Liszt waldesrauchenjét és spanyol rhapsodiáját adta elő bámulatos technikával, mely technikát tovább fokozni talán már nem is lehetne.

Godowsky nagy tehetségét és művészetét már nagyon híres zenekritikusok elismerték. Bármennyire is nagyképüsködésnek lássék, mégsem lehet azt a nagy művészetét szó nélkül hagyni, mert amilyen kicsi Godowsky mint ember, olyan nagy mint művész. O nem játszik holmi kéz-láb-fejficamokkal, nem a szertelen tulzásokban találja a művészetet, ellenkezőleg a kéz, egész test tartása oly nyugodt, mintha talan még azt sem tudná hány kulcs van a zongorajátékban. Ujjrakása, pedálkezelése igazán bámulatra méltó.

A hangversenytermet zsufolásig megtöltő zene- és nem zeneértő közönség egyaránt elragadtatással hallgatta Godowsky zongorajatékát, kinek a tapsból bőven kijutott. Sajnos, az idő rövidsége miatt csak egy ráadást adhatott, amennyiben még az este a gyorsvonattal tovább utazott, hogy helyet adjon az „Orosz Trió"-nak.

(Corni in F.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kocavadász. Inkább nyulat küldjön, mint viccet.

Betyárhistória. Lássa a középkorban máskép volt: a cselekvés hőse helyett, a szerzőt magasztalták fel.

Mariska. Igen, maga a legbájosabb előfizetőnk.

Gólya. Természetesen, ha ön a karzatra megy, Ferencz Jóskát kell öltenie.

Jogszigorló. Nem mer a jégre menni, mert fél, hogy felbukik?! — Lássa, én szárazon sokkal jobban féltem magát.

Január 20-án jelenik meg az Új Egyetem 3. száma.

Múzeumok, Tárak.

Állattár. (Múzeum-kert.) Átköltözés miatt rendezés alatt áll; nem tekinthető meg.

Ásványtár. (Központi egyetem.) A nagyközönség számára nyitva: minden vasár- és ünnepnapon d. e. 10—12 óráig.

Egyetemi könyvtár olvasó terme (Mikó-u. 2. sz.) Nyitva az egyetemi év alatti köznapokon d. e. 8—1-ig és d. u. 3—8-ig.

E. K. E. néprajzi múzeuma (Óvár, Mátyás király szülőháza) minden d. e. nyitva. Megtekinthető kedden, szerdán, pénteken, szombaton 1 K, vasárnap 50 f. belépő-díj mellett. Hétfő és csütörtökön a belépés díjtalan.

Érem- és régiségtár. (Központi egyetem.) Hetenként háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön d. e. 9—1 óráig díjtalanul, a többi napokon személyenként 50 f.-ért tekinthető meg. Család-jegy 5 személyre 1 K. Útmutató 40 f. Az egyházrégészeti, néprajzi, ipartörténeti, népvándorlási csoportok csak szakembereknek állanak rendelkezésre.

M. Kir. I. Ferencz József Iparmúzeum. (Malom-utca 3. sz.) Nyitva vasárnap d. e. 9—10 óráig, d. u. 3—5 óráig és csütörtökön d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Növénytár és botanikus múzeum. (Múzeum-kert.) Vasár- és ünnepnapok délutánai és nagy ünnepnapok kivételével naponként látható a világos órákban.

Szinházak.

Országos Nemzeti Szinház. (Hunyadi-tér.) Előadások kezdete minden este 7 órakor. Vasár- és ünnepnapokon a délutáni előadások kezdete d. u. 3 órakor.

Apolló mozgófénykép-szinház. (Mátyás király-tér.) Előadások kezdete minden este 7 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.

Holländer Márton és Társa

divat-szabósága. Bel- és külföldi szövetek nagy választékban.

Kolozsvár, Kossuth Lajos- és Bolyai-utca sarok.

Telefon-szám 844. Törvényszékileg bejegyzett cég.

REISMANN SÁNDOR hyg. borbély és fodrászterme

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12 sz. alatt.

Egyetemi hallgatók b. figyelmét van szerencsém felhivni **hygenikus borbély- és fodrász-üzletemre** (Wesselényi-u. 13), ahol igen kedvezményes bérletfüzetek állanak rendelkezésökre. Pontos, gyors és figyelmes kiszolgálás.

Hirdetéseket jutányosan vesz föl az „Új Egyetem“ kiadóhivatala.

A párisi világkiállitáson aranyéremmel kitüntetve.

Van szerencsénk a nagyérd. közönség becses tudomására hozni, hogy 42 év óta fennálló üzletünket a mai kornak megfelelően átalakitottuk és

ujonnan berendezve megnyitottuk,

mely alkalomból bátorkodunk a nagyérd. közönség becses figyelmét felhivni különlegességeinkre, különösen kitünő izü, naponta frissen készült

füstölt és friss kolbász

szalvaládé és virsli,

valamint minden a hentes szakmába vágó cikkekre, melyek mind izletesen lesznek készitve.

Egyben ajánljuk nyers hus árulásunkat, hol mindig a legjobb minőségü marha-, borju- és sertéshus kapható.

A nagyérd. közönség további szives pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Lászloczky Testvérek.

Telefonszám 227—149. Telefonszám 227—149.

Telefon 802. **Urak figyelmébe.** Telefon 802.

Báli ingeket, nyakkendőket, báli izzadságvédőket, selyem alsókat, harisnyákat, valódi angol kalapokat, cilindereket, sportcikkeket legelőnyösebben lehet beszerezni

Simon és Lőrincz cég úri divat-különlegességek üzletében, Mátyás király-tér 10.

Egyedüli raktár valódi mocca keztyükből. Eredeti párisi ujdonság. — Egyetemi hallgatók a máris olcsón előirt szabott árakból még 10% engedményben részesülnek.

Finom áruk! **Olcsó árban!**

Egyetemi joghallgatók szép pénzt takaritanak meg, ha szükségletüket

Szilágyi Márton

órás és ékszerésznél szerzik be

Wesselényi Miklós-u. 8 sz.

Régi órák és ékszerek készpénzben váltatnak be. — Javitások jutányosan és pontosan eszközöltetnek!

Ferenczi Ignác

cipész-mester

Mátyás király-tér 26. szám.

Kitünő jó kézi munkáit ajánlja szolid árakért! Csak saját készitményü férfi- és női-cipők!

Elismert jó munka! Szép kiállitás!

Folyó évi október hó 2-án nyitottam meg üzletemet Szentegyház-utca 1 szám alatt!

Üzletemet minden tekintetben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően rendeztem be és a legujabb uri-divat szabóságot fogom tovább vezetni.

FANTA ISTVÁN

a H. és W.-cég volt szabásza.

Márton Vilmos

Kispipa vendéglője és Óvári kertje

Szentlélek-utca 1. szám.

Kitünő borok. Jó konyha. Szolid árak.

Kolozsvár legelőkelőbb kinematograph szinháza az

Első kolozsvári Apolló Szinház

Mátyás kir.-tér 26. (Főtér, Hintz-patika mellett)

Minden második nap uj műsor!
A szinház kellemesen fütve van!
Az előadás saját zenekisérettel!

Állandó bemenet. Állandó bemenet.

Helyárak: Zártszék 1 K 20 fillér műsorral együtt, II. hely 60 fillér, III. hely 40 fillér. Gyermekek 10 éven alul a helyáraknak csak felét fizetik.

Katonáknak III. helyen 20 fillér.

Az egyetemi ifjuság előnyben részesül.

Megnyilt! **Megnyilt!**

Fészek kávéház!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives tudomására adni, hogy a napokban átvettem a JÓKAI-UTCÁBAN lévő DEBRECENI KÁVÉHÁZAT amely a legszolidabb alapon, teljesen ujonnan átalakitva, ugymind pazar fényes berendezéssel a mai igényeknek teljesen megfelel. — A legjobb, legkedvesebb szórakozásra való találkozási hely a

Fészek kávéház,

ahol a nagyérdemü közönség megtalálja a pontos kiszolgálást, ugyszintén tisztán kezelt italaimért felelek! — Naponta elsőrendü zenehangverseny, kiváló hideg buffet, a legtisztább kezelés mellett, a n. érd. közönség szives pártfogásáért esedezve

UDVARY MARISKA,
a Fészek kávéház tulajdonosa.

Megnyilt! **Megnyilt!**

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy „Szimonidesz és Raduch“ cipész társas cégből kiléptem és külön Egyetem-utca 6. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő cipész üzletet nyitottam, ahol a legizlésesebb angol, francia valamint Orthopead cipők és különböző csizmákat speciális kivitelben készitek. — Vidéki megrendeléseknél elegendő egy pár használt cipő beküldése, a közönség szives pártfogását kérve,

Raduch Mátyás cég

Raduch Mátyás
: : cipészmester **Kolozsvárt**

KERESZTESI LAJOS
:: CUKRÁSZ ::
KOSSUTH LAJOS-UTCA 7 SZÁM.

A legolcsóbb abona kávét ajánlom az egyetemi ifjuság figyelmébe, egyszersmind ajánlom a nagyközönségnek finom süteményeimet is!

Bonbonjaimat legolcsóbban adom forgalomba.

Sámson Jakab
angol uri szabó-üzlete
Kolozsvárt, Egyetem-u. 2.

Valódi angol, scoth és honi szövetkülönlegességek nagy raktára. Az „Egyetemi kör“ tagjainak 5% árkedvezmény.

STIEF JENŐ ÉS TSA
PAPIROS-ÁRUHÁZA ÉS
NYOMDAI MŰINTÉZETE
KOLOZSVÁRT,
DEÁK FERENC-UTCA 2 SZÁM.

ERDÉLYI UJSÁG
KIADÓ- ÉS NYOMDAVÁLLALAT
KOLOZSVÁR, DEÁK F.-UTCA 9.
TELEFON SZ. 696. :: :: TELEFON SZ. 696.

Elkészittetnek mindennemü nyomtatványok:

Irodai művek, tudományos és szépirodalmi folyóiratok, napi, heti és havi lapok, kereskedők és iparosok részére számlák, levélpapirok, boritékok, üzleti könyvek; ugyszintén eljegyzési kártyák, névjegyek, meghivók, falragaszok és :: :: röpcédulák. :: ::

IZLÉSES ÉS TISZTA MUNKA!

Gyors és figyelmes kiszolgálás! Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A Minta-Sörcsarnokban
a legolcsóbban lehet étkezni!

Az egyetemi hallgatók találkozó helye. Szolid kiszolgálás! Jó magyar konyha!

Pártfogást kér: VARGA MÁRTON vendéglős. Abonenseket elfogad!

MATUTSEK JÓZSEF KOLOZSVÁRT, Szentegyház-u. 3.

Ajánlja általánosan elösmert saját mühelyében készült

férfi és női cipő raktárát!

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesittetnek.

„Erzsébet" fürdő.

Kis Szamos-utca 1 szám alatt
Kolozsvárt.

Elsőrangu gőz-, kád-, és légfürdő. — Egyetemi hallgatóknak árkedvezmény.

„Keresztes Kávéház"

!!

Hol kitünő meleg és hideg étkek, olcsó, jó bor, tejes és fekete kávé 24 fillérért kaphatók. Az ifjuság részére kedvezmény. Zongora, cimbalom és külön helyiség áll társaságok részére!!

Tisztelettel: **Keresztes József.**

Benjámin Hermann

festőművész visszaérkezett Kolozsvárra és festőiskoláját megnyitotta a Deák Ferenc-utca 13 szám alatt (földszint).

Párisi model **Női kalapok**

Leányka kabátok és ruhák

a legszebb kivitelben kaphatók

Kovács Béla

gyermek-divat-áruházában

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 1.

Lakatos József

diszmü- és játékkereskedése

Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 5.

Az „Egyetemi kör" igazolvánnyal ellátott tagjai 5% árkedvezményt élveznek.